

взаємозв'язку таких принципів фінансових відносин як пріоритетність, прозорість, ефективність фінансових аспектів бюджетної політики.

Забезпечення ефективного процесу регулювання міжбюджетних відносин потребує формування раціональної інформаційно-аналітичної бази, якою повинна стати система діагностики рівня децентралізації регіону, що передбачає не лише бюджетний моніторинг, але й аналіз соціально-економічних процесів в регіоні з позицій забезпечення його фінансової стійкості. Концептуальною основою такої системи діагностики рівня децентралізації повинен стати підхід ідентифікації факторів впливу на фінансовий стан регіону, що передбачає розмежування фінансово безпечних, ризикових, за-

грозливих та небезпечних факторів. Відтак, альтернативою врегулювання ситуації, що склалася є зміна підходу до формування трансфертів, який повинен враховувати відмінності у фінансових потребах регіонів, створювати умови для використання місцевими органами власного дохідного потенціалу, маневреність та прозорість розрахунку міжбюджетних трансфертів [3, с. 93].

Підсумовуючи, зазначимо, що основне завдання, яке постало перед владою, розробка та впровадження дієвого фінансового механізму, який дозволив би трансформувати дотаційні регіони у ті, що самостійно за рахунок належних їм засобів, спроможні розв'язувати будь-які власні проблеми.

Література:

1. Бондарук Т.Г. Місцеві фінанси: навч. посіб. / Т.Г. Бондарук. – К.: ДП «Інформ. Аналіт. Агентство», 2013. – 529с.
2. Сорока М.П., Якимчук А.Ю. Формування регіонального бюджету: навч. посіб. – Рівне: НУВГП, 2013. – 212 с.
3. Фінансове забезпечення сталого розвитку регіонів України: між бюджетні відносини та інноваційні інструменти стимулювання: монографія; за науковою редакцією д.е.н., проф. Вахович І.М. – Луцьк: Волинь поліграф, 2014. – 332 с.

Вітер Ірина Ярославівна, *головний спеціаліст відділу розвитку промисловості управління розвитку фінансів та реального сектору економіки Тернопільської облдержадміністрації*

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Побудова в Україні соціально орієнтованої, демократичної держави пов'язана з глибокими трансформаціями соціально-економічної сис-

теми – зміною форм власності і соціально-трудова відносин, інституціональних засад і розвитком ринкової інфраструктури, структурними і технологічними

зрушеннями в економіці, впровадженням ринкових механізмів господарювання тощо, що забезпечували б поступ і наближення до визначених стратегічних цілей соціально-економічного розвитку, метою якого є людина, її потреби та розвиток. Це означало, що трансформації мали відбуватися системно, синхронно за всіма напрямками, коли кожна складова відтворювального соціально-економічного процесу, виконуючи свої функції, впливала б на перебіг трансформацій в інших сферах і секторах економічної системи. Проблеми трансформацій та економічної динаміки безпосередньо були пов'язані зі змінами інститутів влади і управління, структурними взаємозв'язками в економіці та взаємодією останньої із зовнішнім середовищем.

Особливу роль в трансформаційних процесах покликані відігравати промисловий комплекс, призначенням якого є задоволення споживчого і виробничого попиту на промислову продукцію та забезпечення техніко-технологічного прогресу інших сфер економіки, що на той час акумулював значні обсяги основних засобів і трудового, зокрема науково-технічного, потенціалу країни.

Однак, переважання виробництва з низькою доданою вартістю продукції зменшує обігові кошти виробників, а отже, і ресурси для розвитку та інновацій. Оскільки продукція базових галузей належить до категорії первинного попиту, без якої неможлива робота інших галузей, збитки та неплатежі в них позначаються на

стані всієї економіки. Основними чинниками, що призвели до глибоких структурних диспропорцій є:

Низький платоспроможний попит як промислових споживачів, так і населення. Практика списання боргів, поширення неплатежів у промисловому комплексі нівелювали роль прибутку як визначального джерела розвитку виробництва у стратегічному вимірі.

Високий рівень монополізації внутрішнього ринку. Значні цінові диспропорції та поширення практики отримання монопольної ренти окремими суб'єктами, наслідком чого було вилучення на їхню користь коштів, необхідних для розвитку інших суб'єктів, призвели до згорання економічного потенціалу, неможливості розвитку інноваційних процесів.

Високий рівень витратності виробництва не лише обумовлював низьку конкурентоспроможність продукції, але в умовах залежності від імпорту енергоносіїв безпосередньо посилював економічну залежність та знижував конкурентоспроможність національної економіки в цілому. За умов слабкості ринкових важелів контролю за діяльністю компаній паливно-енергетичного комплексу монопольне становище останнього призвело до масового відпливу коштів з інших галузей економіки, наростання в ньому «тіньових» процесів, що особливо проявилось в період відновлення економічного зростання. Прискорене зростання цін виробників паливно-енергетичного комплексу негативно позначилося на прибутковості вітчизняних товаровиробників.

Глибока інвестиційна криза, практична недоступність кредитних ресурсів через грошову політику не дозволяє фінансувати інвестиції позичковими коштами,

а низький платоспроможний попит населення перешкоджає здійсненню розширеного відтворення та генерування нових інвестиційних ресурсів.

Слід зазначити, що структура промислового виробництва поки що не відповідає вимогам соціальної переорієнтації економіки та прискоренню науково-технологічного процесу. Зокрема, посилилась сировинна спрямованість промислового виробництва, продовжується занепад високотехнологічних та наукоємних галузей.

Недостатні обсяги інвестування основного капіталу зумовлюють активну експлуатацію наявних виробничих потужностей та застарілих технологій, що виявляється у високій матеріаломісткості виробництва.

Тенденції не на оновлення виробничих потужностей, а завантаження наявних, недостатньо продуктивних, затримка з їх модернізацією та впровадженням інновацій, зменшення витрат на персонал, який є основним фактором розвитку, закладають передумови відставання промисловості України порівняно з розвинутими країнами. У зв'язку з цим єдино можливою умовою подальшого розвитку промисловості України повинен стати технологічний прорив на основі інновацій і переходу до інформаційних технологій. Технологічні зміни у промисловому комплексі повинні стати визначальним чинником економічної динаміки України. Завдяки впровадженню наукових досягнень, здійсненню на їх основі технологічних перетворень, проведенню інституціональних трансформацій в економіці

можна забезпечити перехід до інформаційно-технологічного суспільства.

Передумовами посилення конкурентних переваг на світових ринках є перехід України до інноваційної моделі розвитку економіки з використанням сучасних інформаційних технологій, комп'ютеризованих систем і розвинутої інфраструктури; прискореної автоматизації і комп'ютеризації всіх сфер і галузей виробництва; розширення внутрішнього ринку споживання інноваційних товарів і послуг; гнучкої системи випереджальної підготовки та перепідготовки кадрів.

Однак, повільні зміни структурних параметрів економіки зумовлюють відтворення раніше сформованої недосконалої структури попиту на робочу силу, що протирічить завданням інноваційного розвитку та прискореної трансформації економічної системи та промисловості зокрема. У зв'язку з цим концепція державної соціально-економічної політики та забезпечення стійкого розвитку має ґрунтуватися на інтеграції інноваційно-інвестиційної політики та політики зайнятості, оскільки наявність і якість робочих місць визначають пропорції розподілу робочої сили, рівень доходів та мотиваційну основу ефективності праці. У цих процесах роль промислового комплексу має бути посилена та зорієнтована на:

- зменшення і стабілізацію податку на прибуток хоча б у середньостроковій перспективі;

- зниження процентних ставок на кредити для модернізації виробництва і впровадження інноваційних технологій;

- запровадження безпроцентного або низькопроцентного кредитування інноваційних проектів Національним Ба-

нком України та збільшити його частку на кредитних ринках;

– використання прибутку від інноваційних заходів на подальший розвиток науково-дослідних та проектно-конструкторських розробок;

– реструктуризацію підприємств, структурну перебудову на нову індустріальну базу та широке застосування інформаційно-комунікаційних технологій, модифікація та оновлення асортименту продукції;

– підтримку з боку держави інноваційних та наукоємних проектів за рахунок пільгового оподаткування та здешевлення кредитів;

– надання податкових пільг і субвенцій підприємствам, які створюють нові високотехнологічні, економічно ефективні робочі місця з гідною оплатою праці;

– звільнення від оподаткування прибутку, отриманого за рахунок високотехнологічної продукції;

– створення підприємствам сприятливих умов для отримання прибутку завдяки модернізації та участі в інноваційних проектах;

– створення умов для поширення ефекту інноваційного розвитку промисловості на інші сфери і види економічної діяльності.

З метою досягнення інноваційних цілей розвитку необхідно забезпечити перехід економіки, в першу чергу промисловості, на активну інноваційно орієнтовану модель розвитку. Для цього необхідно створити привабливий інвестиційний клімат, у тому числі і для іноземних інвесторів. При цьому акцентувати увагу слід не на дешеву робочу силу, як це має місце зараз і є некоректним по відношенню до України, що відзначається високим рівнем розвитку людського потенціалу, а на інші компоненти привабливого інвестиційного клімату.

Література:

1. Лібанова Є.М. Соціальні проблеми модернізації української економіки / Є.М. Лібанова // Демографія та соціальна економіка. – 2012. – № 1 (17). – С.5–22.

2. Онікієнко В.В. Промисловий комплекс України: макроекономічна оцінка / В.В. Онікієнко // Український соціум. – 2011. – № 1 (36). – С. 113–126.

Горин Володимир Петрович, доцент кафедри фінансів ім. С.І. Юрія
ТНЕУ, к.е.н., доцент

Аракчєсва Юлія Дмитрівна, головний державний інспектор з юридичних
питань Червоноградської ОДПІ ГУДФС у Львівській обл.

ДО ПИТАННЯ ПРО ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПОДАТКОВОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

В умовах перманентної економічної нестабільності проблема підвищення ефективності податкового адміністрування набуває виняткової актуальності